

NOVARTIS

Εδωσαν ονόματα για τις «χρυσές» μίζες

Δύο Έλληνες, πρώην κορυφαία στελέχη της Novartis, κατονόμασαν επίσημα στις αμερικανικές Αρχές συμβούλους πρώην υπουργών της περιόδου 2006-2014, διευθυντές νοσοκομείων, φαρμακευτικών εταιρειών, Μέσα Ενημέρωσης και χιλιάδες γιατρούς, εμπλέκοντάς τους στο μεγάλο πάρτι με το μαύρο χρήμα στον χώρο της υγείας

Της **ΑΝΝΑΣ ΚΑΝΔΥΛΗ**
a.kandili@realnews.gr

Πάνω από 20 στελέχη της Novartis Hellas καθώς και της μητρικής εταιρείας Novartis International, που εδρεύει στη Βασιλεία της Ελβετίας, φέρονται να εμπλέκονται στο μεγάλο πάρτι με «χρυσές» μίζες και υπερκοστολογήσεις, που στήθηκε στον χώρο της υγείας στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Οι διαστάσεις του οικονομικού σκανδάλου της πολυεθνικής φαρμακευτικής εταιρείας στην Ελλάδα, που άρχισε να διερευνάται από το 2014 στις ΗΠΑ, φαίνεται να είναι πολύ μεγάλες και να αγγίζουν όχι μόνο χιλιάδες γιατρούς και στελέχη νοσοκομείων, αλλά και πολιτικά πρόσωπα. Μίζες, εταιρείες-πλυντήρια, αχυράνθρωποι και μεθοδεύσεις που ανέβαζαν τις τιμές πώλησης των προϊόντων της Novartis στα ύψη φαίνεται να συνθέτουν ένα σκάνδαλο για το οποίο κάποιοι υποστηρίζουν ότι ξεπερνά και αυτό της Siemens.

Η έρευνα στην άλλη άκρη του Ατλαντικού, δύο χρόνια αφότου ξεκίνησε ανεπισήμως, είναι πλέον διπλή: από το υπουργείο Δικαιοσύνης, υπό την εποπτεία του FBI, αλλά και από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς η Novartis είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Η πολυεθνική ελέγχεται για παραβάσεις του αμερικανικού νόμου FCPA που αφορά αθέμιτες πρακτικές από πολυεθνικές εταιρείες, όπως δωροδοκία κρατικών αξιωματούχων, ανεπάρκεια εσωτερικών ελέγχων και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Δύο Έλληνες, πρώην στελέχη του ελληνικού τμήματος της εταιρείας, αποτελούν τους μάρτυρες-κλειδιά στη διερεύνηση της υπόθεσης, καθώς φέρονται να έχουν δώσει τα τελευταία δύο χρόνια σημαντικά στοιχεία, κυρίως για την περίοδο 2006-2014. Τον περασμένο Αύγουστο κατέθεσαν ενώπιον της αμερικανικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μήνυση-αναφορά, η οποία αποτέλεσε και το «πάτημα» των Αμερικανών ώστε να ξεκινήσουν και επισήμως την έρευνα για τα τεκταινόμενα της εταιρείας στην Ελλάδα, αν και ο κύριος στόχος τους είναι η Novartis International. Σε αυτά τα δύο χρόνια, οι αμερικανικές Αρχές κατάφεραν να συγκεντρώσουν πολλά στοιχεία, τα οποία οι προστατευόμενοι πλέον μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος στις ΗΠΑ καλούνταν κάθε φορά να επιβεβαιώσουν ή να διαψεύσουν. Έχουν καταθέσει ανεπισήμως όχι μόνο μία φορά, αλλά, σύμφωνα με πληροφορίες, αρκετές, ακόμη και μέσω τηλεδιάσκεψης. Οι επίσημες μαρτυρίες τους δόθηκαν στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2016.

Οι σύμβουλοι πρώην υπουργών

Οι Έλληνες μάρτυρες, των οποίων η ταυτότητα παραμένει μυστική, έδωσαν στοιχεία για όλο το πλέγμα των εταιρειών και προσώπων που εμπλέ-

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ

Η ΥΠΟΘΕΣΗ της Novartis παίρνει νέες διαστάσεις μετά την απόπειρα αυτοκτονίας του 44χρονου στελέχους της εταιρείας που εργάζεται στα κεντρικά, στη Βασιλεία της Ελβετίας. Ο

«Δεν θα γίνω εγώ το εξιλαστήριο θύμα»

εν λόγω απείλησε να πέσει την παραμονή της Πρωτοχρονιάς από τον 13ο όροφο του ξενοδοχείου «Hilton». Ο 44χρονος, με ειδικότητα χημικού μηχανικού, προσελήφθη στην Novartis Hellas στα τέλη του 2009. Εως τότε εργαζόταν σε πολυεθνική εταιρεία πετρελαιοειδών. Στη Novartis ανέλαβε ως product manager στη διάθεση σκευάσματος

για τον διαβήτη που σημείωσε τεράστια εμπορική επιτυχία. Το 2011 αναβαθμίστηκε και μετατέθηκε στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας. Εκεί εργάζεται και η σύζυγός του. Οπως φέρεται να είπε στους διαπραγματευτές της ΕΛ.ΑΣ. που έσπευσαν στο

ξενοδοχείο προκειμένου να αποτρέψουν το απονοημένο διάβημά του, «δεν θα γίνω εγώ το εξιλαστήριο θύμα». Ο παρ' ολίγον αυτόχειρας φέρεται να γνωρίζει πολλά γύρω από τη Novartis, ενώ πληροφορίες αναφέρουν ότι στα δύο χρόνια που κράτησε η ανεπίσημη έρευνα ήταν μεταξύ των στελεχών που «προσεγγίστηκαν» για να δώσουν στοιχεία. Τώρα, μετά την απόπειρα, παρακολουθείται από γιατρούς και μόλις κριθεί ότι μπορεί να καταθέσει, θα κληθεί από τους εισαγγελείς κατά της διαφθοράς. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί, εν αναμονή των στοιχείων από τις ΗΠΑ, έχουν ήδη ξεκινήσει να λαμβάνουν καταθέσεις μαρτύρων, σε πρώτη φάση από δημοσιογράφους που έχουν ασχοληθεί με την υπόθεση.

κονται στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, αλλά και σε πρακτικές υπερκοστολόγησης των προϊόντων της Novartis. Σύμφωνα με πληροφορίες, δεν έδωσαν απευθείας ονόματα πολιτικών, αλλά κατονόμασαν συμβούλους πρώην υπουργών της περιόδου 2006-2014 οι οποίοι φέρονται να ήταν σε ανοιχτή γραμμή με την εταιρεία, προκειμένου να προωθούν τα συμφέροντά της. Επίσης έδωσαν ονόματα μέσων ενημέρωσης, διευθυντικών στελεχών νοσοκομείων, φαρμακευτικών αλλά και παραφαρμακευτικών εταιρειών που είχαν στήσει οι ίδιοι οι Ελβετοί για να διακινείται το μαύρο χρήμα, καθώς και χιλιάδες ονόματα ιδιωτών γιατρών όπως και του ΙΚΑ που συνηγορούσαν κατόπιν συνεννόησης -και με το αζημίωτο φυσικά- φάρμακα της Novartis. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο μηχανισμός διακίνησης του μαύρου χρήματος ήταν δαιδαλώδης, βάσει των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί, προκειμένου να χάνονται τα ίχνη των παράνομων πράξεων.

Προστατευόμενοι μάρτυρες και στην Ελλάδα

Οι Αμερικανοί είχαν τις υποψίες τους για τις αθέμιτες πρακτικές που χρησιμοποιούσε η πολυεθνική φαρμακευτική και στην Ελλάδα, αλλά αναζητούσαν την «κατάλληλη» βοήθεια -εκ των έσω της εταιρείας δηλαδή- ώστε να στοιχειοθετήσουν την υπόθεση. Η Ελλάδα «προσέλυσε» το ενδιαφέρον τους, καθώς διαπιστώθηκε ότι ήταν μεταξύ των χω-

Καταθέσεις-φωτιά

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΒΙΝΤΕΟ «ΚΑΙΕΙ»
ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

ΣΤΟ «ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ» των αμερικανικών δικαστικών Αρχών και του FBI είναι και βίντεο με οπτικοακουστικό υλικό, που έχει καταγραφεί από το εσωτερικό κύκλωμα της Novartis στην Ελλάδα. Οπως αποκάλυψε η εφημερίδα «Παραπολιτικά», πρώην CEO της εταιρείας, που έχει μετακινηθεί σε εταιρεία άλλου κλάδου, εμφανίζεται να μιλάει σε συνάντηση ανώτατων στελεχών και να επικαλείται τέσσερις πρώην υπουργούς μεγάλου βεληνεκού, για τους οποίους δίνει διαβεβαιώσεις ότι θα παρέμβουν προκειμένου να μην προχωρήσει δικαστική έρευνα για τη Novartis. Μάλιστα, τα συγκεκριμένα ονόματα έχουν αναφερθεί και στις καταθέσεις των προστατευόμενων μαρτύρων. Σε άλλο βίντεο ακούγονται ονόματα πολιτικών, οι οποίοι «ενδιαφέρονται» να ικανοποιηθούν αιτήματα της Novartis, προκειμένου να γίνουν καταβολές χρηματικών ποσών από τον ΕΟΠΥΥ. Τέλος, ακούγονται διαβεβαιώσεις πρώην στελέχους της Novartis για πιέσεις σε υπουργούς, οι οποίοι συνεργάζονται μαζί τους, ενώ άλλο ανώτατο στέλεχος εμφανίζεται να «ασχολείται προσωπικά» με την υπόθεση της φαρμακευτικής εταιρείας.

λαμβάνονται ευνοϊκές αποφάσεις για τη Novartis αλλά και να συνταγογραφούνται αφειδώς τα φάρμακά της. Οπως φέρονται να αναφέρουν, μεταξύ άλλων, στη μήνυση-αναφορά που κατέθεσαν τον περασμένο Αύγουστο στις αμερικανικές Αρχές, το έκαναν «αναλογιζόμενοι το κόστος που έχει υποστεί η ελληνική κοινωνία από τις αθέμιτες πρακτικές πολυεθνικών στη χώρα μας», κι ενώ βεβαίως είχαν εξασφαλίσει ποινική ασυλία στις ΗΠΑ.

Κομβικό σημείο στην έρευνα ήταν οι ισολογισμοί της εταιρείας στη χώρα μας. Οπως προέκυψε από αυτούς, η μικρή Ελλάδα των 11 εκατ. κατοίκων ήταν 5η την επίμαχη δετία 2006-2014 σε τζίρο σε όλη την Ευρώπη, με τις εισπράξεις της ελβετικής εταιρείας να φτάνουν τα 4 δισ. ευρώ. Ποσό δηλαδή που ξεπερνούσε το 50% της εγχώριας επίσης φαρμακευτικής διαπάνης κατέληγε στα ταμεία της πολυεθνικής. Γιατί τώρα ενδιέφερε τους Ελβετούς να είναι αυξημένες οι τιμές των προϊόντων τους στην Ελλάδα και προς τούτο μοίραζαν αφειδώς μαύρο χρήμα, όπως φέρεται να καταγγέλλουν οι δύο προστατευόμενοι μάρτυρες. Τους ενδιέφερε διότι, εκτός των άλλων, η Ελλάδα είναι μεταξύ των 16 χωρών που μπαίνουν στο καλάθι διαμόρφωσης των τιμών, έναν θεσμοθετημένο σε πολλές χώρες δείκτη που βάσει αυτού διαμορφώνονται οι τελικές τιμές των φαρμάκων της εταιρείας σε δεκάδες άλλα κράτη που δραστηριοποιείται (πλην Αμερικής, Αγγλίας, Γερμανίας). Οι εν λόγω μάρτυρες κατέθεσαν έγγραφα, e-mails καθώς και άλλα στοιχεία που βοήθησαν τους Αμερικανούς να αποκωδικοποιήσουν τον μηχανισμό διεύθυνσης της Novartis στην ελληνική αγορά. Πώς δηλαδή είχε στηθεί το σχέδιο των «ωφέλιμων πληρωμών» μέσω εταιρειών-πλυτηρίων, ώστε να προτιμούνται

τα προϊόντά της και να φτάνουν στην αγορά υπερκοστολογημένα. Ανάλογη ήταν η πρακτική, βέβαια, και σε άλλες χώρες. Οπως σημειώθηκε παραπάνω, το ενδιαφέρον της πολυεθνικής δεν ήταν μόνο οι αυξημένες πωλήσεις με «καπέλο», αλλά και το ότι η Ελλάδα ήταν μία από τις χώρες που διαμόρφωναν και σε άλλες τις τιμές πώλησης.

Ερχονται διώξεις

Σύμφωνα πάντα με πληροφορίες, οι Αμερικανοί βρίσκονται, με τη βοήθεια των δύο Ελλήνων, ένα βήμα πριν ασκήσουν ποινικές διώξεις, καθώς τα στοιχεία που έχουν συγκεντρώσει είναι πλέον αρκετά. Παράλληλα έχουν ανοίξει διάυλο επικοινωνίας και με τις ελληνικές Αρχές, οι οποίες μέσω δικαστικής συνδρομής αιτούνται να πάρουν τα ευρήματα που έχουν συγκεντρωθεί στις ΗΠΑ, προκειμένου να προχωρήσει η προκαταρκτική έρευνα που ήδη έχει ξεκινήσει και στην Ελλάδα. Τα στοιχεία βέβαια αυτά, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, θα αποσταλούν στη χώρα μας αφού προηγηθεί η άσκηση της δίωξης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ωστόσο οι αμερικανικές Αρχές έχουν απύπως ενημερώσει τις ελληνικές, γνωστοποιώντας τους μέρος των ευρημάτων τους, όπως και τα ονόματα των δύο μαρτύρων οι οποίοι τελούν υπό την προστασία τους. Κατόπιν παραγγελίας της εισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ξένης Δημητρίου, που δόθηκε αμέσως μετά τη διαβίβαση φακέλου με δημοσιεύματα από τον υπουργό Δικαιοσύνης Σταύρο Κοντονή, τη διενέργεια της προκαταρκτικής έρευνας έχει αναλάβει η Εισαγγελία κατά της Διαφθοράς, η οποία μάλιστα προχώρησε και σε έφοδο στα γραφεία της φαρμακευτικής εταιρείας στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτής, που πραγματοποιήθηκε στις 21 Δεκεμβρίου, κατασχέθηκαν έγγραφα και ηλεκτρονικοί υπολογιστές που θα μπου στο δικαστικό μικροσκόπιο.

Η Ελλάδα των 11 εκατ. κατοίκων ήταν 5η την περίοδο 2006-2014 σε τζίρο στην Ευρώπη, με τις εισπράξεις της Novartis να φτάνουν τα 4 δισ. ευρώ

ρών που η Novartis παρουσίαζε υψηλότερους τζίρους που δεν συμβάδιζαν με το μέγεθός της. Το πρώτο βήμα που έκαναν ήταν να απευθυνθούν στο δικηγορικό γραφείο του Παύλου Σαράκη -το οποίο περιλαμβάνεται στα συνεργαζόμενα με την αμερικανική πρεσβεία στη χώρα μας- ζητώντας από τον γνωστό δικηγόρο να προχωρήσει σε έρευνα προς αναζήτηση στοιχείων που να επιβεβαιώνουν τις υπόνοιές τους για δωροδοκίες και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Να σημειωθεί ότι η εταιρεία ελέγχεται για παρόμοιες πρακτικές στη Νότια Κορέα, στις ΗΠΑ, στην Τουρκία και στην Κίνα.

Το διάστημα από το 2014 έως το περασμένο καλοκαίρι «προσεγγίστηκαν» από το δικηγορικό γραφείο Σαράκη πολλά πρόσωπα μέσα από τη Novartis, ανάμεσα στα οποία και οι δύο πρώην υπάλληλοι της εταιρείας. Από την πρώτη στιγμή δήλωσαν πρόθυμοι να παράσχουν πληροφορίες. Λόγω της θέσης τους -επικεφαλής επικοινωνίας και εταιρικής ευθύνης ο ένας, υπεύθυνος πωλήσεων ο άλλος- αποδείχθηκε πως είχαν γνώση και στοιχεία σχετικά με δωροδοκίες της εταιρείας προς κρατικούς αξιωματούχους, δημόσιους λειτουργούς και γιατρούς, προκειμένου να

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Παύλος Σαράκης έξω από το κτίριο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ

Τα μέλη του Δ.Σ.
της NOVARTIS (HELLAS)
Ανώνυμη Εμπορική και
Βιομηχανική Εταιρεία
από το 2006 έως το 2014

31.1.2006

Andre Rudolf Wyss, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Σπυρίδων Βαρθάλης**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Στυλιανός Μηνάς, Jean Claude Dubos και Ludwig Hanson**

24.1.2007

Andre Rudolf Wyss, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Heinz Backes**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Στυλιανός Μηνάς, Jean Claude Dubos και Ludwig Hanson**

8.3.2007

Andre Rudolf Wyss, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Ελλή Θεοδωρίδου**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Heinz Backes, Jean Claude Dubos, Jacques Maurice Eric Cornu**

25.4.2007

Andre Rudolf Wyss του Rudolf, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Heinz Backes, Jean Claude Dubos, Jacques Maurice Eric Cornu**

29.10.2007

Andre Rudolf Wyss του Rudolf, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Yves-Etienne Jean Sautter Eduard, Jean Claude Dubos και Jacques Maurice Eric Cornu**

21.12.2007

Αντώνιος Werner Σαρηλικιώτης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Yves-Etienne Jean Sautter, Jean Claude Dubos και Jacques Maurice Eric Cornu**

1.7.2010

Arnout Ploos Van Amstel, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Yves-Etienne Jean Sautter, Jean Claude Dubos και Jacques Maurice Eric Cornu**

28.3.2011

Arnout Ploos Van Amstel του Gerard, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος και μέλη οι: **Miguel Prados Frere, Jacques Maurice Eric Cornu και Jean Claude Dubos**

30.6.2012

Georg Schroeckenfuchs, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος, **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αντιπρόεδρος, και μέλη οι: **Jacques Maurice Eric Cornu, Miguel Prados Frere και Jean Claude Dubos**